

PARTS:

Apel·lant : P. SL
Procurador : Sr. ACR
Advocat : Sr. ECP

Apel·lat : Sra. NDM
Procurador :
Advocat : Sra. CVA

SENTÈNCIA 011-2020

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President : Sr. VINCENT ANIERE
Magistrats: Sr. CARLES CRUZ MORATONES
Sr. JAUME TOR PORTA

Andorra la Vella, el 21 de gener del 2020.

En nom del Poble Andorrà.-

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra ha vist el recurs d'apel·lació a les actuacions número **6000356/2018**.

En la tramitació d'aquestes actuacions han estat observades les prescripcions legals, i ha estat ponent el magistrat **Sr. Vincent ANIÈRE**, el qual expressa el parer del Tribunal.

ANTECEDENTS DE FET

Primer.- En els Autes laborals seguits sota el número de rotlle 6000356/2018, instats per la Sra. NDM en contra de la societat P., SL, el Tribunal Unipersonal del Batlle va dictar sentència del 18-07-2019 decidint: *“Primer.- Estimar de forma íntegra la demanda formulada per la Sra. NDM contra la societat P., SL, i declarar que l'acomiadament disciplinari practicat per l'empresari en data 7 de maig del 2018 esdevé injustificat.*

Segon.- Condemnar la part defenent a pagar la suma bruta de 4.568,04.- euros bruts en concepte d'indemnització de l'article 98 del Codi de Relacions Laborals, majorada dels interessos legals meritats des de la fermesa de la present resolució judicial.

Tercer.- Condemnar la part defenent a declarar i cotitzar prop de la Caixa Andorrana de Seguretat Social la suma bruta objecte de condemna.

Quart.- Fer imposició a la part defenent del pagament de les costes judicials ocasionades, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador i eventualment de saig, a acreditar en període d'execució de sentència.”.

Segon.- Contra aquesta resolució ha formulat recurs d'apel·lació la representació processal de la societat P. SL, demanant la seva revocació total i la desestimació íntegra de la demanda, amb imposició a la contrapart de les costes d'ambdues instàncies.

La Sra. NDM demana la seva confirmació i la imposició de les costes de segona alçada a la contrapart.

FONAMENTS DE DRET

Primer.- No es discuteix que la Sra. NDM treballava per la societat defenent com a administrativa-comptable des del juliol del 2014 en el marc d'una relació laboral que va esdevenir de caràcter indefinit a partir del 15 de juliol del 2015.

A partir d'aquest moment el seu horari era de 20 hores setmanals per un salari mensual brut de 788,84.-euros.

La relació es va extingir com a conseqüència del seu comiat disciplinari mitjançant carta del 07-05-2018, ja citada íntegrament per la sentència d'instància i que, de manera esquemàtica, es fonamenta sobre :

- la falta greu de l'article 103.1 per haver comes més de tres faltes de puntualitat en un mes,

- les faltes lleus dels articles 102.1 i 102.13 i la falta greu de l'article 103.5, per no haver efectuat correctament la seva feina en relació a un client en no aplicar el procediment previst per 10 factures, en no tancar a la data prevista el llistat d'incidents amb proveïdors del mateix client, i en cometre un error de càlcul de 100.-euros en un expedient de transport, sempre en relació al mateix client,

- la falta lleu de l'article 102.4, la falta molt greu de l'article 104.2 (actuar amb frau i deslleialtat) i la falta molt greu de l'article 104.7 (disminució voluntària del rendiment) pel fet d'haver abandonat les seves tasques utilitzant l'ordinador de l'empresa i internet per assumptes particulars i d'haver eliminat l'historial un cop descobert aquest ús per l'empresa.

Segon.- El primer greuge de la part empresarial concerneix el fonament jurídic IV de la sentència relatiu a la qüestió de la renúncia tota vegada que considera la batlle no ha valorat adequadament i conforme a dret el document firmat per la Sra. D. el dia del seu acomiadament.

Argumenta al respecte que no és greuge que la batlle descarti la renúncia de la treballadora ja que els drets del treballadors són irrenunciables sinó que la sentència no parla en cap lloc ni considera que la treballadora, després de rebre, llegir i entendre la carta de comiat va manifestar voluntària i pacíficament que els fets ocorreguts eren certs i que va acceptar que eren adequades les faltes imposades, tot això després de manifestar que coneixia tots els drets que li corresponen en cas de comiat segons el codi de relacions laborals ; que en cap moment s'ha provat que els acords signats han estat fets amb mala fe o amb pressions i coaccions i al contrari, ha quedat provat amb la testifical practicada al Sr. M. que ha existit bona fe i mai pressions ni coaccions, però la sentència no esmena aquesta prova ; que la sentència no recull ni considera en cap lloc el principi general del dret com és que cap persona pot anar contra els seus propis actes i manifestacions.

En darrer terme, defèn (o fa en relació al segon greuge però ho esmentem ara ja que té més vincle amb la qüestió de la renúncia) que el fet invocat per la sentència que en el moment del comiat la treballadora es trobava en una situació d'angoixa i nerviosisme no podia determinar la batlle ja que un comiat sempre és una situació difícil però que no impedeix que els documents signats no tinguin validesa jurídica.

Però, la realitat dels fets tals com han quedat acreditats en autes i els principis laborals més essencials no permeten acceptar el plantejament de l'empresa.

Pel que fa als principis, l'article 3 del Codi de relacions laborals relatiu a la jerarquia normativa dóna preferència a les disposicions legals sobre la voluntat de les parts, i l'article 4 *in fine* disposa que els manaments del Codi són imperatius i, llevat d'indicació contrària, constitueixen uns mínims irrenunciables de compliment obligatori per a treballadors i empresaris.

Així la jurisprudència andorrana ha reconegut el caràcter d'ordre públic de la legislació laboral (veure STSJC del 13-10-200 N°1435 del llibre) i la impossibilitat per l'assalariat de modificar *in peius* o de renunciar a uns drets reconeguts per la Llei. Correlativament l'empresari no es pot exonerar de complir amb les obligacions que li imposa la Llei laboral.

És així que motivàvem en la nostra sentència 218/15 del 27-10-2015 que :
“Com bé ho recorda la sentència d'instància i com jutjat en varis ocasions per aquesta Sala (vg. entre altres TSJSC 112-12 i 211-14), el caràcter indisponible dels drets del treballador, en particular els drets econòmics, no permet que el mateix pugui renunciar-hi.

Per tant, l'assalariat no podia acceptar vàlidament no reclamar els imports deguts ja que tal renúncia implicaria renunciar a uns drets laborals.

D'altra banda, i atès aquest caràcter irrenunciable dels drets de l'assalariat, el fet d'acceptar la quitança no pot comportar cap abandó d'un dret, i per tant la interpretació de la mateixa s'ha de fer de manera estricta.”

En el mateix sentit indicàvem en la sentència 211/14 del 30-09-2014 :

“l'assalariat, encara que hagi expressat la voluntat de fer-ho, no es pot desprendre de dits drets protegits per la llei. Dit d'una altre manera, no es pot comprometre en uns termes que li ofereixen una protecció inferior a la legal.”

Si bé s'ha desenvolupat majoritàriament en relació a quitances, aquesta jurisprudència té un abast general i es troba clarament confirmada en el nou redactat de l'article 4 de la Llei 31/2018, del 06 de desembre de relacions laborals que disposa que **“*Qualsevol renúncia de drets per part de la persona assalariada és nul·la*”**.

L'argument que tendeix a diferenciar la renúncia i el fet de reconèixer voluntàriament la procedència del comiat apareix massa forçat i no és de rebut.

En efecte, la realitat del present cas és que el mateix dia del comiat l'empresa va presentar a l'assalariada per firmar un document ja redactat per la pròpia empresa, i en el qual s'indica que :

“Que el dia d'avui 7 de Maig del 2018 l'empresa li ha comunicat a la treballadora el seu comiat disciplinari segons el document que s'acompanya.

Que la treballadora declara conèixer la llei laboral i coneix també que podria posar una demanda contra l'Empresa davant la Batllia en reclamació per acomiadament improcedent.

Que la treballadora manifesta que accepta de manera voluntària, pacífica e irrevocable que tots els fets ocorreguts són certs així com adequades les faltes imposades per l'empresa en la carta de comiat i, per aquest motiu, no vol presentar cap denúncia ni demanda contra l'empresa davant de la Batllia per el risc que li comporta la possibilitat de tenir una sentència contradictòria, risc que no vol tenir.

Per els fets anteriors, ambdues parts ACORDEN

Que la treballadora reconeix haver rebut aquesta carta de comiat en aquest moment.

Que la treballadora declara conèixer tots els drets que li corresponen segons el Codi de Relacions Laborals en cas de un comiat disciplinari declarat improcedent i/o nul en el seu cas i que, per els fets que ha manifestat abans en aquest escrit, accepta voluntària, pacífica e irrevocablement el seu comiat disciplinari com procedent i, en la seva conseqüència, renuncia a la indemnització que disposa l'article 98 d'aquest Codi i a qualsevol altre dret que li podria correspondre i/o cobrar en cas de presentar demanda davant la Batllia i que el comiat fos declarat improcedent i/o nul. Així mateix, tot i que el comiat disciplinari no dona dret a cap preavis, la treballadora renúncia voluntària i expressament a reclamar ni cobrar cap quantitat en concepte de preavis.

Que per els motius que abans ha manifestat, la treballadora accepta de manera voluntària e irrevocable l'oferiment fet per l'Empresa en el mateix moment de comunicar el seu comiat de cobrar la quantitat de 295,72 € nets en concepte de quitança segons el document de liquidació que s'acompanya a aquest document.

(...) Abans de signar aquest document, la treballadora declara conèixer i entendre en la seva totalitat, tan conceptual com econòmicament, el full salarial que s'acompanya i quantitats incloses en ell.

Amb el cobrament d'aquesta quantitat, la treballadora declara expressament que rep de l'empresa la totalitat dels conceptes meritats i quantitats pendents de pagament fins el dia d'avui sense cap excepció. Amb la percepció d'aquets conceptes i quantitats, la treballadora es considera per totalment saldada i liquidada de la seva relació laboral amb l'empresa, comproment-se a res més reclamar per qualsevol concepte, especialment en concepte de indemnització per la rescissió del seu contracte al haver renunciat a cobrar les quantitats que en cas de presentar demanda davant la Batllia li haguessin tocat i a desistir de qualsevol demanda presentada o que pugui presentar a partir del dia d'avui per la relació laboral que es resolt en aquest acte.”

Ara bé, resurt del propi escrit de contesta de la part empresarial que un cop decidit el comiat per l'empresa, aquest es va notificar a l'assalariada oferint-li tres possibilitats, que eren :

- o bé indicar la seva no conformitat en la carta, i defensar els seus drets com ho considerava oportú,
- o bé no firmar ni manifestar res,
- o bé signar la seva conformitat amb els fets ocorreguts i sanció aplicada i cobrar el seu salari pendent així com la quitança.

Així, poc importen les afirmacions del testimoni el Sr. M. (client de la defenent) segons les quals no hauria existit cap coacció o pressió quan el propi exposat de l'empresa tradueix una forma de pressió i que, a més, constitueix un vici fonamental el fet de condicionar qualsevol renúncia amb la possibilitat de cobrar d'immediat la quitança.

Dit això, en relació al Sr. M., és important precisar que no va assistir a tota l'escena de l'acomiadament ja que a la qüestió de dir com era cert que havia sigut testimoni de que l'empresa havia entregat a la Sra. D. la carta de comiat va manifestar precisament que :

“va ser testimoni després que va efectuar-se la reunió, afegint que no va ser present en el moment de la signatura de l'acomiadament per part de l'agent, que ell va entrar-hi després de la signatura, on l'empresa li va referir que l'agent va signar el document d'acomiadament sense que hi hagués cap pressió i que va marxar amb posterioritat que l'agent marxés del lloc.”

Cal precisar que la Sra. D. ha declarat en la seva confessió en judici que si bé havia firmat la carta i la renúncia, no havia sigut conscient del que firmava ja que es trobava en una situació d'angoixa i nerviosisme.

De fet, és de remarcar que era sola sense cap assessorament, que va tenir que comparèixer al davant de l'empresària, de l'advocat de la mateixa i després del Sr. M. que s'havia requerit per fer de testimoni de l'acomiadament, sobretot si es té en compte la coloració penal de la matèria disciplinària.

D'altra banda, malgrat la forma aparent de contracte que s'ha donat al document, no es tracta d'una transacció posterior a l'acomiadament (és a dir un contracte destinat a evitar un plet en relació a una situació jurídica incerta, i amb concessions recíproques) ni de una resolució de mutu acord en el sentit de l'article 89 b) CRL, sinó d'una renúncia unilateral i sense contrapartida per part de l'assalariada acomiadada.

Ni els esforços de l'empresari per formalitzar aquest acte de renúncia, amb el clar propòsit d'escapar dels principis legals i jurisprudencials sobre la matèria que hem recordat abans, ni el fet que hauria informat l'assalariada dels seus drets laborals, poden de cap manera privar aquesta darrera del

seu dret a reclamar judicialment el que li pertoca legalment ni privar-la de sotmetre al control jurisdiccional la regularitat de l'acomiadament.

Per acabar, la teoria dels actes propis no es pot invocar tractant-se de drets irrenunciables doncs els mateixos no es troben a disposició de les parts.

De la mateixa manera, el fet que l'assalariada no hagi presentat cap denúncia penal no es pot interpretar com una renúncia a res reclamar per la via civil-laboral.

Tercer.- El segon greuge és relatiu als Fonaments V i VI ja que afirma la part recurrent que la sentència pateix d'una incongruència amb que recull al Fonament IV sobre les faltes comunicades puix el Fonament V no recull literalment que la treballadora va estar sancionada amb el seu comiat per cometre faltes molt greus i tant la carta de comiat com el Fonament IV sí que les recull, i que només recull aquest fonament jurídic que es descarta la comissió d'una falta greu.

Afegeix que la treballadora ha reconegut tots els fets comesos per ella i que es van incloure dins la carta de comiat i aquests fets són considerats pel Codi de Relacions Laborals com faltes molt greus i « *constitutius de sancionar amb un comiat disciplinari* » i que la sentència no recull cap jurisprudència que parli que una falta molt greu es pot sancionar directament amb el comiat disciplinari i la jurisprudència recollida en la sentència no es pot comparar amb el present cas.

D'altra banda, sosté que la treballadora ha comes les faltes molt greus d'actuar amb frau, deslleialtat o abús de confiança en les gestions encomanades i de disminució en el rendiment del treball de manera continuada, i que ha quedat provat que ha fet ús indegut per qüestions particulars de l'ordinador propietat de la demandada dins la seva jornada de treball ; que en tot el temps que ha estat fent ús de l'ordinador per qüestions particulars és evident que ha abandonat el lloc de treball que per tant és evident s'ha produït una disminució en el rendiment.

Però no existeix cap incongruència tota vegada que en el Fonament IV de la sentència criticada s'ha motivat perquè s'havia de descartar la validesa de la renúncia de la treballadora, mentre que en el Fonament V s'ha explicat perquè les faltes lleus i les greus imputades no podien fonamentar un acomiadament disciplinari, i que en el Fonament VI s'ha exposat que les dues faltes molt greus no quedaven constituïdes.

No s'adverteix cap contradicció entre els tres fonaments i la lectura dels mateixos demostra que la Sra. Batlle va efectuar una adequada valoració de la prova i una correcta, lògica i ordenada aplicació del dret vigent.

En efecte, no és suficient esmentar vàries faltes greus, i totes les consideracions de la recurrent sobre la qüestió de la reiteració, no poden contradir dos elements que fan inviable la construcció sancionadora de l'empresa.

El primer és que només una falta molt greu pot fonamentar un acomiadament disciplinari (articles 93 i 104 del Codi de relacions laborals).

El segon és que l'única falta molt greu que s'hauria pogut imaginar invocar és la de l'article 104.11 però aquesta no es va invocar en la carta de comiat, el que impediria la seva presa en compte, i en tot cas, aquesta falta requereix la comissió de tres faltes greus en un període de sis mesos i que existeixi reincidència entre elles (veure com a exemples recents de l'assentada jurisprudència de la Sala al respecte la STSJC 154/19 del 31-10-2019 o la 60/2019 del 30-05-2019). Aquests elements constitutius no existeixen en el present cas i la discussió al respecte és estèril.

Pel que fa a les dues faltes molt greus invocades en la carta de comiat, hem de constatar amb la sentència que no queden provades.

L'empresa recurrent pretén invocar el reconeixement de la realitat d'aquestes faltes per part de l'assalariada però, per les raons que acabem de motivar, el document de renúncia del 07-05-2018 no pot considerar-se com un reconeixement vàlid per part de l'assalariada, i a partir del moment on la regularitat del comiat s'ha de sotmetre al control jurisdiccional, pertany a l'empresari aportar les proves per establir la realitat i l'entitat de les faltes que fonamenten el comiat, cosa que no ha fet de manera eficaç.

L'empresari també es refereix de manera repetida al sentit comú el qual faria evident que el fet de connectar-se a internet durant les hores laborals comportaria una baixa del rendiment així com una actuació amb frau i deslleial agreujada pel fet d'esborrar l'historial.

Però aquest enfocament és insuficient.

En efecte, les dues faltes molt greus invocades (104.2 : *Actuar amb frau, deslleialtat o abús de confiança en les gestions encomanades, així com en el tracte amb els altres treballadors o qualsevol altra persona al servei de l'empresa en relació de treball amb aquesta, o fer en les instal·lacions de l'empresa negociacions de comerç o indústria per compte propi o d'una altra persona sense l'autorització expressa de l'empresa* i 104.7 *La disminució voluntària i contínua del rendiment de treball normal o pactat.*) corresponen a unes condicions precises i un règim específic que la jurisprudència d'aquesta Sala civil ha anat precisant, i la sentència 82/2018 del 29-05-2018 citada per la Sra. Batlle és una de les més recents al respecte.

Si la part recurrent invoca de manera repetida la baixa del rendiment, eludeix el fet que aquesta baixa ha de ser voluntària i continua.

De la mateixa manera, no té en compte que únicament el d'un ús suposadament indegut de l'ordinador de l'empresa en horari de treball no permet considerar automàticament una actuació que hagi provocat danys a l'empresa com a resultat d'una voluntat dolosa de l'empleat.

A més a més, el control de la navegació per internet de l'assalariat per part de l'empresari respon a certes exigències destinades a l'acatament dels drets fonamentals del primer (TSJSC 116/15 del 21-07-2015), i no queda acreditat que s'han respectat en el present cas.

En tot cas, la sentència d'instància ha constatat que no existia prova suficient per considerar com a establertes aquestes faltes i només ho podem constatar també quan la part recurrent, a més, no demostra ni invoca que existirien proves en autes per contradir aquesta conclusió ni per desvirtuar la valoració de les proves per la instància i a la qual ens adherim.

Per tot l'exposat, el recurs s'ha de desestimar.

Quart.- La desestimació del recurs comporta la imposició de les costes a la part recurrent vençuda.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, ha pres la següent

DECISIÓ

Primer.- DESESTIMAR el recurs de la representació processal de la societat P. SL, contra la Sentència del Tribunal Unipersonal del Batlle de data 18-07-2019 que confirmem íntegrament.

Segon.- IMPOSAR a la societat P. SL, les costes judicials de segona instància.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-